

frenzy. -शालिन् *a.* intelligent, clever. -हीन *a.* stupid, senseless, foolish.

मतिमत् *a.* Clever, intelligent; मतिमतां च बिलोक्य दरिद्रताम् Bh. 1. 91.

मत्क *a.* My, mine; संशृणुष्व कपे मत्कैः संगच्छस्व वनैः शुभैः Bk. 8. 16. -त्कः A bug.

मत्कुणः 1 A bug; मत्कुणाविव पुरा परिप्लवौ Śi. 14. 68. -2 An elephant without tusks. -3 A small elephant. -4 A beardless man. -5 A buffalo. -6 The cocoa-nut tree. -7 A flea. -णम् An armour for the legs or the thighs. -णी Pudendum (of a young girl, अजातलोमा). -Comp. -अरिः hemp. -गन्ध *a.* having the smell of a bug.

मत्कोटकः A termite (Mar. वाळवी).

मत्त *p. p.* [मद्-क्त] 1 Intoxicated, drunk, inebriated (fig. also); Ms. 11. 96; मत्तं प्रमत्तमुन्मत्तं न रिपुं हन्ति धर्मवित् Bhāg. 1. 7. 36; ज्योत्स्नापानमदालसेन वपुषा मत्ताश्वकोरा-ङ्गनाः Vb. 1. 11; प्रभामत्तश्चन्द्रो जगदिदमहो विभ्रमयति K. P. 10; so ऐश्वर्य°, धन°, बल° &c. -2 Mad, insane. -3 In rut, furious (as an elephant); जयश्रीरन्तरा वेदिमत्तवारणयोरिव R. 12. 93. -4 Proud, arrogant. -5 Delighted, overjoyed, excited with joy. -6 Amorous, sportive, wanton. -7 Excited by sexual desire. -त्तः 1 A drunkard. -2 A mad man. -3 An elephant in rut. -4 A cuckoo. -5 A buffalo. -6 The thorn-apple or Dhattūra plant. -त्ता Spirituous or vinous liquor. -Comp. -आक्रीडा N. of a metre; मत्ताक्रीडा त्रौ लौ नौ नल्लगिति भवति वसुशरदशयनियुतां V. Ratna. -आम्लबः a fence round a large building (as of a rich man). -इभः an elephant in rut. °गमना *a.* woman having the gait of an elephant in rut, *e. g.* with a lounging gait. °विक्रीडितम् N. of a metre; सभरा न्मौ यलगास्त्रयोदशयतिमत्ते भविक्रीडितम् V. Ratna. -काशी (सि) नी *a.* handsome and very fascinating woman; दार्शितोऽसौ चित्रपटस्तस्यै मत्तकाशिन्यै Dk. 2. 3. -कीशः an elephant. -गामिनी = 1 मत्तेभगमना above. -2 a bewitching or wanton woman. -दन्तिन् *m.*, -नागः an elephant in rut. -पालकः a drunken wretch; दास्याः पुत्र मत्तपालक कुतोऽत्र नवमालिका Nāg. 3. -मयूरः a wild or amorous peacock. (-रम्) *a.* kind of metre; वैदैरन्ध्रैर्मत्तौ यसगा मत्तमयूरम् V. Ratna. -वारणः an elephant in rut; R. 12. 93. (-णः, -णम्) 1 a fence round a large building or mansion. -2 a turret or small room on the top of a large building. -3 a veranda. -4 a pavilion. -5 a peg or bracket. -6 a bedstead. (-णम्) pounded betel-nuts.

मत्तक *a.* Somewhat drunk, intoxicated, or proud.

मत्त्यम् [मते समीकरणे साधु यत् Tv.] 1 A harrow. -2 The means of acquiring knowledge. -3 The exercise of knowledge. -4 Harrowing, making even or level (as a field).

सं इ. को ... १५४

मत्सः 1 A fish. -2 A lord of the Matsyas. -Comp. -गण्टः, -ण्टः a kind of fish-curry.

मत्सर *a.* [मद्-सरन्; Up. 3. 73] 1 Jealous, envious. -2 Insatiate, greedy, covetous. -3 Niggardly. -4 Wicked. -5 Selfish, self-interested. -6 Ved. Satisfying. -7 Intoxicating (Ved.). -रः 1 Envy, jealousy; अदत्तावकाशो मत्सरस्य K. 45; परवृद्धिषु बद्धमत्सराणाम् Ki. 13. 7; Śi. 9. 63; Ku. 5. 17; निन्दन्ति मां सदा लोका धिगस्तु मम जीवनम्! इत्यात्मनि भवेद्यस्तु धिक्कारः स च मत्सरः Kriyāyogasāra. -2 Hostility, enmity; स चापमुत्सृज्य विवृद्धमत्सरः R. 3. 60. -3 Pride; इति धौतपुरिधिमत्सरान् सरसि मज्जनेन Śi. 8. 71. -4 Covetousness, greediness. -5 Anger, passion. -6 The Soma. -रः, -रा A gnat. -री (In music) a particular मूर्च्छना.

मत्सरिन् *a.* [मत्सर-इनि] 1 Envious, jealous; परवृद्धि-मत्सरि मनो हि मानिनाम् Śi. 15. 1; 2. 115; दुष्टात्मा परगुणमत्सरी मनुष्यः Mk. 9. 37; R. 18. 19. -2 Hostile, inimical. -3 Greedy of, selfishly addicted to (with loc.). -4 Wicked. -5 Ved. Intoxicating. -6 Satisfying.

मत्सिन् *a.* 1 Containing fish. -2 Marked by water (as a boundary).

मत्स्यः [मद्-स्यन्; Up. 4. 2] 1 A fish; शूले मत्स्यानिवापक्ष्यन् दुर्बलान् बलवतराः Ms. 7. 20. -2 A particular variety of fish. -3 A king of the Matsyas. -त्स्यौ (dual) The sign Pisces of the zodiac. -त्स्याः (pl.) N. of a country and its inhabitants, the country of Virāta q. v.; Ms. 2. 19. -Comp. -अक्षका, -अक्षी N. of a kind of Soma plant. -अद्, -अदन, -आद *a.* feeding on fish, a fish-eater. -अवतारः the first of the ten incarnations of Viṣṇu; (during the reign of the seventh Manu, the whole earth, which, had become corrupt was swept away by a flood, and all living beings perished except the pious Manu and the seven sages who were saved by Viṣṇu in the form of a fish); cf. Jayadeva's description of this *avatāra*.; प्रलयपयोधिजले धृतवानसि वेदं विहित-बहित्रचरित्रमखेदम्। केशव धृतमीनशरीर जय जगदीश हरे Git. 1. -अशनः 1 a king-fisher. -2 one who eats fish. -अशिक *a.* fish-eater; मत्स्याशिका लासिका Mk. 1. 23. -असुरः N. of a demon. -आधानी, -धानी a fish-basket (used by fishermen). -उदरिन् *m.* an epithet of Virāṭa. -उदरी an epithet of Satyavatī. -उदरीयः an epithet of Vyāsa. -उद्वर्तनम् a kind of dance; Dk. 2. 8. -उपजीविन् *m.*, -आजीवः a fisherman. -करण्डिका a fish-basket. -कीशः an elephant; Girvāṇa. -गन्ध *a.* having the smell of fish. (-न्धा) N. of Satyavatī. -घण्टः a kind of fish-sauce. -घातः 1 the killing or catching of fishes, the occupation of a fisherman; मत्स्यघातो निषादानाम् Ms. 10. 48. -2 a fisherman. -घातिन्, -जीवत्, -जीविन् *m.* a fisherman. -जालम् a fishing-net. -देशः the country of the Matsyas. -द्वादशी N. of the twelfth day in the month of मार्गशीर्ष. -नारी 'half-fish, half-woman', an epithet of Satyavatī. -नाशकः, -नाशनः an osprey.